

بررسی کشت توأم خیار و گوجه فرنگی عبدالستار دارابی^۱ و عبدالکریم کاشی^۲

۱- ایستگاه تحقیقات کشاورزی بهبهان، بهبهان

۲- گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، کرج

به منظور بررسی اثرهای متقابل خیار و گوجه فرنگی در کشت توأم و همچنین تعیین مناسب‌ترین تراکم بوته در کشت خالص این دو محصول، آزمایشی به مدت یک سال (۱۳۷۵) در ایستگاه تحقیقات کشاورزی بهبهان صورت گرفت. در این آزمایش که با استفاده از طرح آماری بلوکهای کامل تصادفی با ۱۵ تیمار در ۴ تکرار انجام گرفت، خیار و گوجه فرنگی در سه تراکم زیاد، متوسط و کم ($2/8, 4/2, 2/1$ بوته در مترمربع) به صورت خالص و توأم با نسبتهای ۷۵، ۵۰ و ۲۵ درصد کاشته شدند.

نتایج بدست آمده نشان داد که بین دو گیاه خیار و گوجه فرنگی در کشت توأم نوعی سازگای و هماهنگی وجود دارد. به همین دلیل مجموع عملکرد کشت توأم در هر سه تراکم ترکیب $C_{50}T_{50}$ (۵۰ درصد خیار + ۵۰ درصد گوجه فرنگی) و تراکم زیاد و متوسط ترکیب $C_{25}T_{75}$ (۲۵ درصد خیار + ۷۵ درصد گوجه فرنگی) نسبت به حداکثر عملکرد گیاه پر محصول (خیار) به طور معنی داری افزایش یافت. در ترکیب $C_{75}T_{25}$ (۷۵ درصد خیار + ۲۵ درصد گوجه فرنگی) به علت رشد زیاد بوته‌های خیار و کاهش شدید فضای قابل استفاده برای گوجه فرنگی، اکثریت قریب به اتفاق بوته‌های گوجه فرنگی در مراحل اولیه رشد از بین رفتند و به همین دلیل عملکرد کشت توأم در این ترکیب نسبت به دو ترکیب دیگر کاهش معنی داری را نشان داد. محاسبه LER (نسبت برابری زمین) نشان داد که دو ترکیب $C_{50}T_{50}$ و $C_{25}T_{75}$ در هر سه تراکم دارای LER بزرگتر از یک محاسبه هستند. بنابراین سودمندی کشت توأم این دو محصول مورد تأیید قرار گرفت.

با توجه به نتایج این بررسی تراکم مطلوب خیار و گوجه فرنگی در کشت خالص $2/8$ بوته در متر مربع می‌باشد. در بین تیمارهای کشت توأم ترکیب $C_{50}T_{50}$ در تراکم متوسط با میانگین عملکرد $46/71$ تن در هکتار و سودمندی ۳۴ ترکیب می‌باشد. درصد به عنوان تیمار برتر آزمایش قابل توصیه می‌باشد